

Folketingsvalgene d. 29. Maj 1906.

De af Statens statistiske Bureau udsendte Meddelelser om Folketingsvalgene d. 29. Maj 1906 (Statistiske Meddelelser, 4. Række, 22. Bd., 1. Hæfte) indeholder et udmærket Bidrag til Besvarelsen af det jævnlig omstridte Spørgsmaal, om Folketingets Flertalspartier, Reformpartiet og det moderate Venstre, der tilsammen sidder inde med 65 af 114 Folketingsmandater, raader over en tilsvarende Vælgerstyrke.

En Undersøgelse af Stemmetallene viser et udpræget Misforhold mellem de forskellige Partiers Vælgerstyrke og Tallene paa de Mandater, som Partierne opnaaede. Reformpartiet og det moderate Venstre fik nemlig tilsammen over Halvdelen af Mandaterne, uagtet de kun mønstrede lidt over en Tredjedel af Stemmerne. Naar man vil afgøre, om de forskellige Partier er repræsenterede i Folketinget i Forhold til deres Vælgerstyrke, kan man dog selvfølgelig ikke lægge Stemmetallene til Grund, thi man har ikke Lov til at se bort fra de Vælgere, som ikke deltog i Valget, men muligvis vilde have stemt, hvis vi havde haft en rationel Valgordning (Forholdstalsvalg uden Kredse), og man har heller ikke Lov til at gaa ud fra, at Stemmerne i saa Fald vilde være faldne nøjagtig paa samme Maade som ved det stedfundne Valg i Enkeltmandskredse. Det er derfor umuligt at bestemme, hvor mange Mandater der med Rette tilkommer hvert af Partierne. Men Stemmetallene giver ikke des mindre et

Folketingsvalgene d. 29. Maj 1906.

De af Statens statistiske Bureau udsendte Meddelelser om Folketingsvalgene d. 29. Maj 1906 (Statistiske Meddelelser, 4. Række, 22. Bd., 1. Hæfte) indeholder et udmærket Bidrag til Besvarelsen af det jævnlig omstridte Spørgsmaal, om Folketingets Flertalspartier, Reformpartiet og det moderate Venstre, der tilsammen sidder inde med 65 af 114 Folketingsmandater, raader over en tilsvarende Vælgerstyrke.

En Undersøgelse af Stemmetallene viser et udpræget Misforhold mellem de forskellige Partiers Vælgerstyrke og Tallene paa de Mandater, som Partierne opnaaede. Reformpartiet og det moderate Venstre fik nemlig tilsammen over Halvdelen af Mandaterne, uagtet de kun mønstrede lidt over en Tredjedel af Stemmerne. Naar man vil afgøre, om de forskellige Partier er repræsenterede i Folketinget i Forhold til deres Vælgerstyrke, kan man dog selvfølgelig ikke lægge Stemmetallene til Grund, thi man har ikke Lov til at se bort fra de Vælgere, som ikke deltog i Valget, men muligvis vilde have stemt, hvis vi havde haft en rationel Valgordning (Forholdstalsvalg uden Kredse), og man har heller ikke Lov til at gaa ud fra, at Stemmerne i saa Fald vilde være faldne nøjagtig paa samme Maade som ved det stedfundne Valg i Enkeltmandskredse. Det er derfor umuligt at bestemme, hvor mange Mandater der med Rette tilkommer hvert af Partierne. Men Stemmetallene giver ikke des mindre et

bestemt Svar paa det ovenfor anførte Spørgsmaal, om Reformpartiet og det moderate Venstre efter deres Vælgerstyrke har Krav paa at sidde inde med Flertallet af Mandaterne.

Vælgertallet d. 29. Maj 1906 var 438,341. Tænker man sig, at Valget var foregaaet efter Forholdstal (uden Valgkredse), vilde Deltagelsen i Valget sandsynligvis have været betydelig større end den nu var. Hvor meget større, kan naturligvis ikke siges, men antager man, at 90 % af Vælgerne vilde have stemt, er man i al Fald paa den sikre Side, thi hvorledes man end vilde indrette Valgmaaden, er det praktisk taget utænkeligt, at en større Valgdeltagelse nogensinde vilde forekomme. Under den angivne Forudsætning vilde 394,507 Vælgere have stemt. Af de afgivne Stemmer vilde 1,3 pCt., altsaa 4734 have været ugyldige. Tilbage bliver 389773 gyldige Stemmer. Da Antallet af gyldige Stemmer d. 29. Maj 1902 var 302020, maatte man altsaa under de angivne Forudsætninger regne med yderligere 87753 gyldige Stemmer.

Til absolut Flertal under de angivne Forudsætninger vilde udkræves 194887 Stemmer. Da Reformpartiet og det moderate Venstre ved Valget mønstrede ialt 114749 Stemmer, maatte Partierne for at have absolut Flertal derfor yderligere raade over 80138 Stemmer. Disse Stemmer maatte Partierne have væsentlig fra de ovennævnte 87753 Stemmer. Det er ganske vist sandsynligt, at de andre Partier ved Valget har faaet Stemmer, som ved Forholdstalsvalg vilde være tilfaldne Reformpartiet eller det moderate Venstre, men disse to Partier har til Gengæld blandt de ovennævnte 114749 Stemmer faaet Stemmer fra Vælgere, som de ikke vilde have faaet, hvis Valget var foregaaet efter Forholdstal. At opgøre en Balance i dette Forhold er jo umuligt, men ogsaa unødvendigt; thi selv om man antager, at Reformpartiet og det moderate Venstre har flere Stemmer til Gode hos de andre Partier end omvendt, vil det kun dreje sig om

saa faa Stemmer, at det for Besvarelsen af det her omhandlede Spørgsmaal ikke spiller nogen Rolle.

Om Reformpartiet og det moderate Venstre d. 29. Maj 1906 har haft et absolut Flertal blandt Folketingsvælgerne, beror altsaa paa, om Partierne kunde faa de manglende 80138 Stemmer blandt de 87753 Vælgere, der ikke stemte, men antages at ville have stemt, hvis vi havde haft Forholdstalsvalg. Dette er imidlertid utænkeligt. Thi af de nævnte 87753 Vælgere findes alene 19592 i Københavns 13 Kredse og i Københavns Amts 1ste, 2den, 3dje og 4de Kreds, hvor Reformpartiet og det moderate Venstre som bekendt kun tæller meget faa Tilhængere. For at faa de manglende 80138 Stemmer maatte Reformpartiet og det moderate Venstre altsaa blandt disse 19592 Vælgere have 11977 Stemmer og endvidere samtlige Stemmer fra de 68161 fra Valget udeblevne Vælgere, der findes i de øvrige 97 Kredse. Men det kan sikkert betragtes som notorisk, at der blandt Vælgerne i de fornævnte 17 Kredse ikke findes 11977 Tilhængere af Reformpartiet og det moderate Venstre, og blandt de 68161 fra Valget udeblevne Vælgere i de øvrige Kredse findes der jo dog en Del, som i Tilfælde af Forholdstalsvalg vilde have stemt paa Højre, det radikale Venstre eller Socialdemokratiet.

Hermed er det givet, at Reformpartiet og det moderate Venstre ikke vilde have opnaaet Halvdelen af Folketingsmandaterne ved Valget d. 29. Maj 1906, hvis Valget var foregaaet efter Forholdstal og Deltagelsen i Valget havde været den størst tænkelige. Og antager man en ringere Deltagelse i Valget end ovenfor forudsat, f. Eks. 85 eller 80 $\%$, hvilket rimeligvis vilde komme Virkeligheden nærmere, vilde Forholdet stille sig endnu ugunstigere for de to Partier.

H. Waage.